

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет/інститут економічний

Кафедра теоретичної і прикладної економіки

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІН

Стратегія розвитку соціально-економічних систем

Освітня програма Прикладна економіка

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Стратегія розвитку соціально-економічних систем
Викладач (-і)	к.е.н., доц. Стефінін В.В.
Контактний телефон викладача	+38(067)2992171
Е-mail викладача	volodymyr.stefinin@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Стратегія розвитку соціально-економічних систем» набуває особливої актуальності – при формуванні у студентів системи теоретичних знань та прикладних навичок, щодо використання економіко-математичного апарату, інструментарію та методології оцінювання, аналізу і управління розвитком соціально-економічних систем; сучасного наукового бачення проблем розробки ефективного інструментарію прогнозування, планування, організації та управління розвитком соціально-економічних систем; здатності формувати та обґрунтовувати ефективні стратегії управління розвитком соціально-економічних систем різного рівня управління. Дисципліна охоплює всі тематичні блоки, що необхідні для формування у здобувачів вищої освіти сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо фундаментальних основ управління розвитком соціально-економічних систем.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів здатності застосовувати науковий підхід до формування та обґрунтування ефективних стратегій розвитку соціально-економічних систем різного рівня народногосподарського управління, що передбачає, з одного боку, розробку управлінських рішень щодо підтримки стійкого позитивного розвитку системи, з другого, – забезпечення можливості гнучкої зміни вектору її розвитку з метою адаптації до умов конкурентного середовища, що змінюється.</p> <p>Цілями дисципліни є: оволодіння здобувачами теоретичною базою та методологією управління розвитком соціально-економічних систем різного рівня ієрархії народногосподарського управління; розширення і поглиблення знань про розробку раціональної стратегії поведінки економічної системи в просторі та часі; набуття навичок формування стратегій розвитку соціально-економічних систем у зовнішнім середовищі, що змінюється.</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Володіти основними поняттями, засадами та критеріями аналізу та оцінки сучасних соціально-економічних систем. 2. Уміння оцінювати потенційні можливості та загрози зовнішнього середовища для розвитку соціально-економічних систем. 3. Здатність визначати найбільш привабливі зони стратегічних інтересів та господарювання. 4. Вміння формувати комплекси антикризових заходів на підставі оцінки потенційних можливостей. 5. Здатність розробляти стратегії розвитку системи як загалом, так і окремих її складових. 	

5. Організація навчання курсу					
Обсяг курсу - 90 год.					
Вид заняття			Загальна кількість годин		
Лекції			16		
Практичні			14		
самостійна робота			60		
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
III	051 Економіка	перший	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Сутність, структура, типи та моделі соціально-економічних систем. Економічна система. Типи сучасних економічних систем. Реформування відносин власності в процесі переходу від економічної системи командно-адміністративного типу до ринкового типу. Засади сталого розвитку потенціалу соціально-економічних систем у сучасних умовах.	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	10 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Загальні основи оцінки ефективності економічних систем. Оцінка ефективності функціонування соціально-економічних систем на основі моделі динамічного нормативу. Формування показників оцінювання рівня ефективності функціонування соціально-економічної системи мезорівня. Економічна інтерпретація співвідношення темпів зростання показників. Еталонне впорядкування показників за темпами їх зростання. Ранжування показників на основі їх порівняння за темпами зростання. Розрахунок ефективності	Лекція, практичне заняття	[1,2,3,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	10 бали	До наступного заняття за розкладом

функціонування соціально-економічної системи. Інституційна ефективність економічної системи.					
Тема 3. Актуальні проблеми моделювання сучасних соціально-економічних систем. Процеси моделювання складних економічних систем. Моделювання структури соціально-економічної системи. Організаційна модель (організаційна структура системи). Функціональна модель. Інформаційна модель.	Лекція, практичне заняття	[3,4,5,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі	10 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Теоретичні основи розвитку соціально-економічних систем. Сутність та принципи економічного розвитку. Ресурси розвитку соціально-економічних систем. Динаміка розвитку соціально-економічних систем. Соціально-історичні типи розвитку соціально-економічних систем (еволюційний та революційний): сутність та особливості. Трансформація факторів виробництва, цілей та мотивацій інноваційної економіки..	Лекція, практичне заняття	[1,6]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	5 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Стратегії розвитку соціально-економічних систем. Умови функціонування соціально-економічних систем. Прогнозування соціально-економічного розвитку національної економіки в умовах нестабільності. Удосконалення управління соціо-еколого-економічними системами.	Лекція, практичне заняття	[1,3,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Сучасні тенденції, перспективи та стратегічні	Лекція, практичне	[3,4,6]	Опрацювати	5 бали	До наступного

орієнтири розвитку соціально-економічних систем мікро-, мезо- та макрорівня. Еволюція концепції стратегічного управління. Особливості стратегічного планування та стратегічного управління. Засади сталого розвитку потенціалу соціально-економічних систем. Розвиток соціально-економічних систем конкурентоспроможного спрямування. Управління розвитком соціально-економічними системами мікро-, мезо- та макрорівня.	заняття		лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття		заняття за розкладом
Тема 7. Управління інноваціями, інвестиціями та інтеграційними процесами в стабілізації розвитку суб'єктів економічних відносин. Інноваційний розвиток як системний та динамічний процес у конкурентній економіці. Інноваційні стратегії та економічний розвиток. Система підвищення конкурентоспроможності як фундаментальна база інноваційної економіки. Особливості інвестиційних процесів в соціально-економічних системах різних типів. Інтеграційні процеси: поняття, підходи, досвід різних соціально-економічних систем	Лекція, практичне заняття	[3,5,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
Тема 8. Інституційне та організаційно-правове забезпечення стабілізації розвитку соціально-економічних систем. Роль економічних інститутів у функціонуванні та розвитку господарських систем. Ієрархія і мережеві структури в	Лекція, практичне заняття	[3,5,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом

інституціональній структурі економічних систем. Ціннісні механізми рівноважного коригування інституційних перетворень.					
Тема 9. Планування, прогнозування та контроль в управлінні розвитком соціально-економічних систем. Еволюція прогнозування розвитку соціально-економічних процесів. Методи і моделі прогнозування розвитку соціально-економічних систем. Стратегічне планування розвитку соціально-економічних систем.	Лекція, практичне заняття	[3,5,6]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	5 балів	До наступного заняття за розкладом
6. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	<p>100 балів – 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>				
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.				
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету,				

	вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання.. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – оцінка за поточне тестування (10 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (15 балів); – оцінка за контрольну роботу (15 балів); – оцінка за самостійну роботу (10 балів).
7. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні, семінарські та лабораторні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському та лабораторному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.</p>	
8. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. «Розбудова системи управління бізнес – організацій в інноваційній економіці»: / монографія [Л.О.Лігоненко, О.І.Гарафонова, Т.В. Омеляненко та ін.]. Розділи: 2.1 «Складові елементи підсистеми стратегічного управління інноваційним розвитком бізнес - організацій» (с. 35 - 50), 2.3 «Ідентифікація системи організаційного розвитку як основа формування програми інноваційного розвитку бізнес - організації» (с. 62 - 79), 2.4 «Новітні інструменти організаційного забезпечення стратегічного управління інноваційним розвитком» (с. 79 - 100) - К. : КНЕУ, 2017. – 436 [4] с. 2. Таран-Лала О. М. Функціонування соціально-економічних систем: теорія та практика: монографія. Полтава : ПУЕТ, 2016. – 332 с 3. Флорида Р. Homo creativus. Як новий клас завойовує світ / Річард Флорида; Максим Яковлев. — Київ : Наш формат, 2018. — 432 с. 4. Флорида Р. Криза урбанізму. Чому міста роблять нас нещасними/ пер. З англ. Ірина Бондаренко — Київ : Наш формат, 2019. — 320 с. 5. Хитра О.В. Інноваційність постнекласичної методології у дослідженні закономірностей глобалізації світової економіки. Причорноморські економічні студії. Випуск 17. 2017. С.18-26. 6. Швиданенко Г. О. Розвиток підприємства на еколого-економічних засадах [Електронний ресурс] : монографія / Швиданенко Г. О., Криворучкіна О. В., Матукова Д. Г. ; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». – Електрон. текстові дані. – Київ : КНЕУ, 2017. – 184 с.// http://ir.kneu.edu.ua/handle/2010/25227 7. Шкодін І. В. Глобальна невизначеність як ознака трансформації соціально-економічної системи .Бізнес Інформ. - 2017. - No 6. - С. 8-12. 	